

Kamsalamander in de Waterster: lost and found!

Alweer een jaar of 12 ben ik (Tariq) woonachtig in de Achterhoek. De contouren van de herpeto-verspreidingen zijn hier goed bekend. Echter, binnen - en soms buiten - deze contouren zijn er nog ontdekkingen te doen op kilometerhokniveau. De waarnemersdichtheid is hier relatief laag en dat biedt kansen voor mensen die soorten op zowel "nieuwe" maar ook lastige locaties willen zoeken. Collega Edo Goverse en ik hebben de goede gewoonte om Achterhoekse en Twentse NEM-waarnemers binnen de NEM Meetprogramma's Amfibieën en Reptielen jaarlijks in april te bezoeken. Deze werkbezoeken combineren we met het checken van Verspreidingsonderzoek-hokken. Zo ook bij de Waterster en omliggende wateren.

De Waterster, een gemeentebosje met een stervormige vijver gelegen tussen Borculo en Beltrum, is zo'n locatie. Althans, dat is het geworden. Ooit was het een goed boomkikker- en kamsalamanderbiotop. Helaas zijn in dit water vissen gekomen. De boomkikkers zijn na 2002 vertrokken en de minder mobiele amfibieën zijn sterk in aantal gereduceerd.

Kamsalamanders houden niet van wateren met vissen aangezien hun eieren en larven op het vissenmenu staan. In de omgeving van de Waterster is de dichtheid aan kamsalamandervoortplantingswateren laag wat de lokale populatie kwetsbaarder maakt. Na 1997 was de kamsalamander niet meer gemeld en daarom was dit gebied voor het NEM Verspreidingsonderzoek een te actualiseren hok. In dit kader is de Waterster in 2016 door ons bezocht en zijn er eitjes gevonden. Maar nadien is de soort weer niet gemeld en was het weer een te heractualiseren hok binnen het Verspreidingsonderzoek.

Zou de kamsalamander er nu nog zitten? Al vele jaren deden we een ronde maar helaas zonder resultaat. Een paar gewone padden, bruine en groene kikkers en veel vis konden we jaarlijks noteren. Het hoogst haalbare was soms een kleine watersalamander. Helaas bleven de kammen steevast uit. Desondanks deden we ook dit voorjaar weer een poging. En nu met succes! Halverwege de vijver zagen we in de lichtbundel van de zaklamp een mannetje in het water. Het dier liet zich vangen om gefotografeerd te worden. Daarna volgde nog zeven zichtwaarnemingen van adulte dieren van beide geslachten. Tevens waren er tientallen eitjes aanwezig, maar ook nog steeds veel vis. Dit water valt nooit droog maar door achterstallig onderhoud is een brede oever met weeldige vegetatie wat blijkbaar afdoende beschutting biedt voor watersalamanders. Het lijkt erop dat ze zich handhaven maar de situatie is niet optimaal. Verwijdering van de vissen, terugzetten boomopslag en het afkoppeling van de sloten die in verbinding staan met de Waterster is zeer gewenst. Zo zie je maar, de aanhouder wint!

Eitje kamsalamander. (Foto: Edo Goverse)

Tariq Stark & Edo Goverse